

STAR, star@star.dk
Anders Lillelund, afl@star.dk
Alamgir Ashraf, alak@star.dk

København den 11. marts 2022

Hørings svar til bekendtgørelser og vejledninger som følge af lovforslag, der udmønter Trepartsaftale om mangel på arbejdskraft

SAND ønsker med høringssvaret at sætte fokus på de problematikker vores hjemløse udsatte unge havner i, når jobcentrene gives større mulighed for at intensivere og sanktionere kontanthjælpsmodtagere, der ikke kan opfylde de krav og betingelser, der er for at kunne modtage kontanthjælp/uddannelseshjælp.

Jobcentermedarbejderne er fagligt svage

Unge udsatte og/eller hjemløse er svære at identificere for jobcentrene, da sagsbehandlerne ikke fagligt er dygtige nok til fx at spørge om de korrekte ting eller underlagt en arbejdsgang i kommunen, som er fastlagt under hensyn til deres egen forvaltnings fortolkning af juraen. Dette forstærkes yderligere når økonomiske hensyn får lov til at trumfe faglige vurderinger.

De unge vi møder, er præget af at de ofte i jobcenterregi er kategoriseret som uddannelses- eller jobparate selvom de kommer fra vilkår, der gør at de psykisk, fysisk og/eller socialt, ikke kan opfylde de krav der stilles i beskæftigelseslovgivningen, og derfor reelt bør kategoriseres som aktivitetsparate.

Når man med denne lovgivning ønsker at få flere i job, er det dog samtidig vigtigt at jobcentrene begynder at bruge lovgivningen og undersøge hvordan den unge har det. I SAND har vi, i starten af 2022, set en stigende tendens til at jobcentrene benytter sig mere af den skærpede rådighedssanktion jf. § 40a i lov om aktiv socialpolitik. Her er bestemmelsen blevet udvidet til også at omfatte aktivitetsparate, som i forvejen er hårdt ramt fx socialt, psykisk eller med misbrug, og som har behov for en anden indsats end en sanktion eller det faktum at risikere at miste sin ydelse i op til 3 måneder.

Denne bestemmelse bruges selvom der er tale om udsatte, sårbare og hjemløse unge. Hvis de har egen bolig og minimal støtte kigger sagsbehandlerne på jobcenteret ikke på evt. bagvedliggende problematikker fx

at den unge har været anbragt eller at vedkommende er diagnosticeret med social angst og derfor kan have meget svært ved at dukke op på et tilbud hver dag. Det er paradoksalt at samtidig med at de unge i den grad savner støtte – fx § 85 støtte – for at kunne honorere jobcenterets krav, er den manglende støtte en indikation for sagsbehandleren til at der kan sanktioneres hårdere end lovgivningen reelt tillader. En fejlvurdering ift. kategorisering af borgeren avler efterfølgende fejlvurderinger og fejlagtige sanktioner.

Det er helt essentielt at jobcentrene får foretaget den indledende vurdering af hvilken kategori borgeren tilhøre (job- uddannelses- eller aktivitetsparat), så man ikke unødigt sanktionerer de unge, der reelt ikke kan opfylde kravene.

SAND er grundlæggende bekymret for at reglerne kombineret, (trepartsaftalen om flere i job og bestemmelsen om skærpet rådighedssanktion) vil få store konsekvenser for vores unge, da jobcentrene ikke har et overordnet, helhedsorienteret blik på sagen.

Lovgivningen stemmer ikke overens med de politiske intentioner og principmeddelelse 101-16

Den manglende faglighed i jobcentrene gør at lovgivningen bør være mere præcis. Når der kommer et politisk signal om at der skal slås hårdt ned på kontanthjælpsmodtagere, der ikke vurderes at leve op til rådighedsforpligtelsen, vil det gå ud over alle kontanthjælpsmodtagere. Generelle stramninger tolkes nedad i systemet. Uagtet om der er både politiske intentioner og anden lovgivning, der siger at aktivitetsparate ikke skal sanktioneres.

Ankestyrelsen har lavet en principmeddelelse 101-16, som stadig er gældende og vigtig ift. kommunens vurdering af sanktioner overfor aktivitetsparate.

Kommunen skal pålægge skærpet sanktion til en jobparat eller uddannelsesparat som gentagne gange undlader at opfylde sin pligt til at stå til rådighed. Sanktionen kan ikke anvendes til aktivitetsparate borgere!

Kommunen skal foretage en konkret vurdering og skal altid vurdere om sanktionen står i rimeligt forhold til undladelserne.

Hvis kommunen skal kunne anvende de skærpede sanktioner, skal der være truffet afgørelse om sanktion i hver enkelt forudgående undladelser.

Det bør skrives ind og fremhæves i loven.

Ud over ovenstående overvejelser henviser vi til SANDs ”Hørings svar til forslag til lov om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.”

Med venlig hilsen

Sara Thormar
Juridisk specialkonsulent, SAND